

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

**DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ**

2015

NOTA DE PREZENTARE

Programa de definitivare în învățământ la limba și literatura croată se adresează profesorilor absolvenți de învățământ superior de lungă durată. A fost revizuită cu scopul corelării acesteia cu planul cadru de învățământ și curriculumul național, înscriindu-se astfel pe coordonatele reformei învățământului românesc.

Această corelare se reflectă totodată atât în formularea tematicii, cât și în cea a bibliografiei. Programa de față reprezintă în mod echilibrat conținutul științific actualizat, teme intra și interdisciplinare, aspecte teoretice și aplicative, practice, demonstrative.

De asemenea, aceasta include teme care reflectă capacitatea de corelare a didacticii specialității cu cerințele psiho-pedagogice specifice diferitelor vârste; teme care vizează activitatea extracurriculară și activitățile de consiliere și orientare.

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate, pentru didactica acesteia.

I. Competențele pentru profesia de cadru didactic

Competențele de bază ale cadrului didactic cerute la examenul de definitivare, derivă din obiectivele și conținutul învățământului, oarecum și din rolurile/funcțiile cadrului didactic. Acestea sunt:

- Comunicativitatea
- Empatia
- Învățarea
- Conducerea-analiza
- Diagnoza
- Prognoză și proiectare
- Organizarea, îndrumarea, dirijarea, evaluarea și decizia
- Comunicarea fluentă, expresivă și coerentă
- Cunoașterea elevului
- Creativitatea

II. Limba și literatura croată

A. Probleme de limbă

1. *Fonetică și fonologie.* Legile fundamentale ale foneticii limbii croate. Asimilarea după sonoritate și locul de formare. Vocalizarea vocalelor ultracurte și apariția lui *a* inconstant. Vocale mobile. Palatalizarea și sibilizarea consoanelor. Iotizarea consoanelor. Vocalizarea lui *v*- inițial. Transformarea lui *l* și *r* vocalic din slava comună în limba croată contemporană. Metateza lichidelor.

2. *Morfologie.* Părți de vorbire flexibile și neflexibile. Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor limbii croate. Formele cazuale și evoluțiile lor contemporane. Adjectivul, categorii lexicale și gramaticale. Adjective determinate și nedeterminate. Grade de comparație. Pronumele și categoriile de pronume în limba croată. Numeralul, flexiunea și categorii de numere. Verbul. Moduri și timpuri verbale. Aspectul verbal. Adverbe, clasificare și comparație. Prepoziții, interjecții, conjuncții și particule.

3. *Sintaxa.* Sintaxa propoziției și a frazei. Coordonare și subordonare. Categori de propoziții coordonate și subordonate.

B. Probleme de literatură.

Literatura croată.

Genuri și specii literare.

Literatura evului mediu: cele mai vechi monumente (Bascanska ploca, Ljetopis Popa Dukljanina).

Umanismul și umanistii croați: Marko Marulic, Juraj Sisgoric.

Renașterea: Marko Marulic, Sisko Mencetic, Dore Drzic, Mavro Vetranovic, Marin Drzic.

Barocul: Ivan Gundulic, Junije Palmotic, Fran Krsto Frankopan, Katarina Zrinjska.

Literatura croată în secolul al XVIII-lea: Matija Petar Katancic, Matija Antun Reljkovic, Andrija Kacic Miosic.

Curentul latinist în secolul al XVIII-lea: Djuro Feric.

Romantismul croat: Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, Ivan Mazuranic, Petar Preradovic.

Curentul realist în literatura croată: Eugen Kumicic, Ante Kovacic, Josip Kozarac, Vjenceslav Novak, Silvije Strahimir Kranjcevic.

Modernismul croat (1892-1916): Antun Gustav Matos, Ivo Vojnovic, Dinko Simunovic, Dragutin Domjanic, Vladimir Nazor, Ivan Kozarac.

Modernismul croat din perioada 1914-1929: Ivo Andric, Miroslav Krleža.

Perioada 1929-1952: Miroslav Krleža, Augustin Tin Ujevic, Dobrica Cesacic, Dragutin Tadijanovic, Ivo Goran Kovacic, Mesa Selimovic.

A doua perioadă a modernismului croat: Petar Segedin, Vladan Desnica, Ranko Marinkovic, Jure Kastelan, Vesna Parun, Josip Pupacic, Slavko Mihalic, Antun Soljan, Vtomir Lukic.

Perioada postmodernistă: Ivo Bresan, Ivan Aralica, Nedeljko Fabrio, Pavao Pavlicic.

Bibliografie

1. Eugenia Baric, Mijo Loncaric, Dragica Malic, Slavko Pavesic, Mirko Peti, Vesna Zelclevic, Marija Znika: Hrvatska gramatika, Zagreb, 1997.
2. Stjepan Babic, Bozidar Finka, Milan Mogus: Hrvatski pravopis, ed. IV, Skolska knjiga, Zagreb, 1996.
3. Dr. Stjepko Tezak – Dr. Stjepan Babic: Gramatika hrvatskog jezika, ed. VII, Skolska knjiga, Zagreb, 1992.
4. Mihovil Kombol: Povijest hrvatske književnosti do preporoda, ed. II, Matica hrvatska, Zagreb, 1961.
5. Miroslav Sicel: Pregled novije hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Zagreb, 1966.
6. Povijest hrvatske književnosti, I-IV, Zagreb, 1978.
7. Antun Barac, Hrvatska književna kritika, Zagreb, 1960.

III. Metodică

Notă de prezentare

În ceea ce privește metodică predării limbii croate, programa urmărește împreună cu disciplinele pedagogice, perfecționarea pregătirii pedagogice a profesorilor în vederea sporirii eficienței predării limbii croate în învățământul gimnazial și liceal, contribuind într-o viziune integratoare alături de cursurile de limbă, literatură și civilizație, la desăvârșirea competenței profesionale.

Competențe psiho-pedagogice și metodice

- Înțelegerea obiectivelor învățământului contemporan
- Prelucrarea, transformarea, adaptarea conținuturilor prin aplicarea în situații educaționale specifice.
- Realizarea sistemelor, corelațiilor între conținuturile asimilate
- Asimilarea conținutului psihopedagogiei vârștelor, psihologiei sociale, pedagogiei generale.
- Înțelegerea genezei psihicului copilului și tânărului.

Conținuturi metodice

Didactica limbii materne. Formarea competenței de comunicare orală și în scris-obiectiv fundamental în procesul de predare/învățare a limbii croate. Fundamentare științifică.

Gramatica didactică de tip comunicativ. Locul și rolul ei în predarea limbii materne. Tipurile de exerciții pentru formarea deprinderilor de limbă. Predarea lexicului în strânsă legătură cu celelalte niveluri ale limbii. Formarea deprinderilor de exprimare orală: tipologia exercițiilor de dezvoltare a exprimării orale (dialogul, monologul, conversația, dezbateri, povestirea, dramatizarea etc.) Vorbire dialogată și monologată: de la etapa reproductivă la etapa productivă.

Metodica citirii și interpretării textelor cu conținut literar. Sistemul de exerciții pentru formarea deprinderilor de citire. Felurile și calitățile citirii. Formarea deprinderilor de scriere. Sisteme de exerciții pentru depășirea dificultăților grafiei și ortografiei croate. Programarea metodologică. Succesiunea în predare. Tipuri de activități folosite în predarea funcțional-comunicativă.

Lecția ca formă de bază a predării limbii materne. Tipurile de lecție. Strategii de predare-învățare la orele de limbă maternă. Planuri calendaristice și planuri de lecție. Evaluarea – funcția ei corectivă și orientativă în stabilirea metodologiei didactice. Importanța materialului didactic auxiliar. Organizarea activităților extrașcolare. Metodica cercetării științifice în didactica limbii materne.

Bibliografie

1. Manja Kovacevic: Metodicko-književno motrsta., Skolske novine, Zagreb, 1997.